

Едвард Гагеруп Гріг ([норв.](#) Edvard Hagerup Grieg; * [15 червня 1843](#) , [Берген](#) , [Норвегія](#) — † [4 вересня 1907](#) , там же) — [норвезький композитор](#) періоду [романтизму](#) , музичний діяч, [піаніст](#) , [диригент](#) , основоположник норвезької професійної композиторської школи.

Біографія

Народився в [Бергені](#) . Батько майбутнього композитора, Александр Гріг, працював на поважній державній посаді [\[1\]](#) . Мати, Гезіна Гагеруп (Gesine Judithe Hagerup), була піаністкою і вчителькою музики. Саме вона дала йому першу музичну освіту. Згодом, у [1858](#) — [1862](#) роках Гріг навчався у [Лейпцизькій консерваторії](#) (з 15 років). Тут він вчився як піаніст і композитор (у [Карла Рейнеке](#)).

У [1863](#) р. Гріг їде у [Копенгаген](#) ([Данія](#)). Тут він знайомиться із норвезьким композитором, автором національного гімну [Рік ард Нурдроком](#) ([Rikard Nordraak, 1842—1866](#)), і бере участь у створенні музичної спілки «Евтерпа». Тут Гріг виступає як диригент, піаніст, композитор. Концерти спілки, де брав участь Гріг, відвідували представники тогочасної інтелігенції, зокрема [Ганс Крістіан Андерсен](#) , який дав високу оцінку таланту Гріга [\[1\]](#) . В цей час Гріг починає плідно працювати як композитор, і пише фортепіанну

[сонату](#)

(ор. 7), сонату для скрипки й фортепіано (ор. 8), «Гуморески» для фортепіано,

[увертюру](#)

«Восени» (ор. 11), романси (зокрема на слова Ганса Крістіана Андерсена). У

[1866](#)

він написав

[похоронний марш](#)

у пам'ять про композитора

[Рікарда Нурдрока](#)

, який тоді покинув цей світ.

У 1867 Гріг повернувся на батьківщину, де певний час диригував симфонічними концертами в Крістіанії (нині [Осло](#)). Тут він також продовжує komponувати музику, виступає як піаніст, веде педагогічну діяльність. у

[67](#)

засновує

[Норвезьку музичну академію](#)

і Музичну спілку (згодом — Філармонічне товариство). Тут він пише, зокрема, фортепіанний концерт (

[1868](#)

), перший зошит «Ліричних п'єс» для фортепіано (

[1867](#)

).

[18](#)

Суттєву підтримку композитору здійснював [Ференц Ліст](#). У 1870 Гріг певний час перебуває у [Римі](#), де зустрічається зі Лістом, і знайомиться із тамтешніми музичними діячами й концертними програмами

[2\]](#)

. На батьківщину Гріг повертається у тому ж році.

З [1874](#) отримував пожиттєву державну стипендію, що дозволило йому глибше зосередитися на творчості. У [1874](#) — [1875](#) пише знамениту музику до драми «Пер Гюнт» [Генріка Ібсена](#), яка згодом була перероблена як дві оркестрові сюїти, Баладу для фортепіано, струнний квартет. Певний час Гріг живе у рідному

[Бергені](#)

, де, зокрема, займається організацією музичного життя і певний час (1880—82) є диригентом філармонії.

Протягом наступних років Гріг гастролював у Франції, Англії, Німеччині, Польщі й Угорщині і втішався великою повагою як за кордоном, так і в рідній країні. У 1888 він зустрівся у Лейпцигу з [П.І. Чайковським](#), який високо оцінив його музику. Гріг став почесним доктором Кембриджського і Оксфордського університетів; був обраний у члени Інституту Франції й Берлінської академії. В 1898 Гріг організував у Бергені перший Норвезький музичний фестиваль, що мав великий успіх. У 1903 він записав свої фортепіанні п'єси на 78-rpm грамофонні платівки; ці історичні записи були перевидані на LP та CD і, незважаючи на низьку технічну якість, дають уявлення про високу артистичну майстерність музиканта.

Помер Гріг у рідному місті Бергені, де і похований неподалік свого будинку — [«Тролляхугена»](#)

Творчість

Гріг був композитором яскраво національного типу. У його творчості преважують малі, переважно ліричні інструментальні форми, у яких і написано більшість його фортепіанних і оркестрових п'єс, а також пісенний жанр. Десять зошитів Ліричних п'єс для фортепіано (*Lyriske Stykker*, 1867—1901) — вершина творчості композитора. Пісні Гріга, яких налічується понад 240, написані здебільшого для дружини композитора Ніни Гагеруп, чудової співачки, яка іноді виступала із чоловіком у концертах. Також Гріг є автором ряду камерно-інструментальних циклів, зокрема трьох скрипкових сонат (ор. 8, фа мажор, 1865; ор. 13, соль мінор, 1867; ор. 45, до мінор, 1886—1887), віолончельної сонати ля мінор (ор. 36, 1882) і струнного квартету соль мінор (ор. 27, 1877—1878).

Серед найвідоміших творів Гріга — фортепіанний концерт і музика до драми Ібсена [«Пер Гюнт»](#) (*Peer Gynt*, 1876). Вона спочатку писалась для фортепіанного дуету, але пізніше була оркестрована й зібрана у дві сюїти, що складаються з невеликих характерних п'єс (ор. 46 й 55). Серед творів, які, як і музика до Пер Гюнта, існують у двох версіях (фортепіанної (у чотири руки) й оркестрової) — концертна увертюра "Восени" (*I Høst*, ор. 11, 1865; нова оркестровка — 1887), три оркестрові п'єси з музики до трагедії Б. Бернсона Сігурд Хрестоносець (*Sigurd Jorsalfar*, ор. 22, 1879; ор. 56, 1872, друга редакція — 1892), Норвезькі танці (ор.35, 1881) і Симфонічні танці (ор. 64, 1898). Аранжування найвідоміших мелодій Гріга були використані в популярній опереті «Пісня Норвегії» (1940 роки), заснованій на історії життя композитора.